रयत शिक्षण संस्थेचे

डी. पी. भोसले कॉलेज, कोरेगाव

पदवी व पदव्युत्तर मराठी विभाग

२०२४ -२५

युवास्पंदन – भित्तिपत्रक

अण्णा भाऊ साठे जयंती विशेषांक

१ ऑगस्ट २०२४

संपादक मंडळ

अध्यक्ष : प्र. प्राचार्य, डॉ. बाळासाहेब चव्हाण

चेअरमन : प्रा. राबण मुल्ला

सदस्य : डॉ. देवानंद सोनटक्के
प्रा. अश्विनी मांढरे

विद्यार्थी
१ . पुर्वा चव्हाण, बी. ए. १
२ . वैष्णवी गायकवाड, बी. ए. १
३ . श्रावणी मोहिते, बी. ए. १
३ . प्रियांका कांबळे,बी. ए. २
४ . ऋतुजा पवार, बी. ए. ३
५ . अंकिता संकपाळ, बी. ए. ३

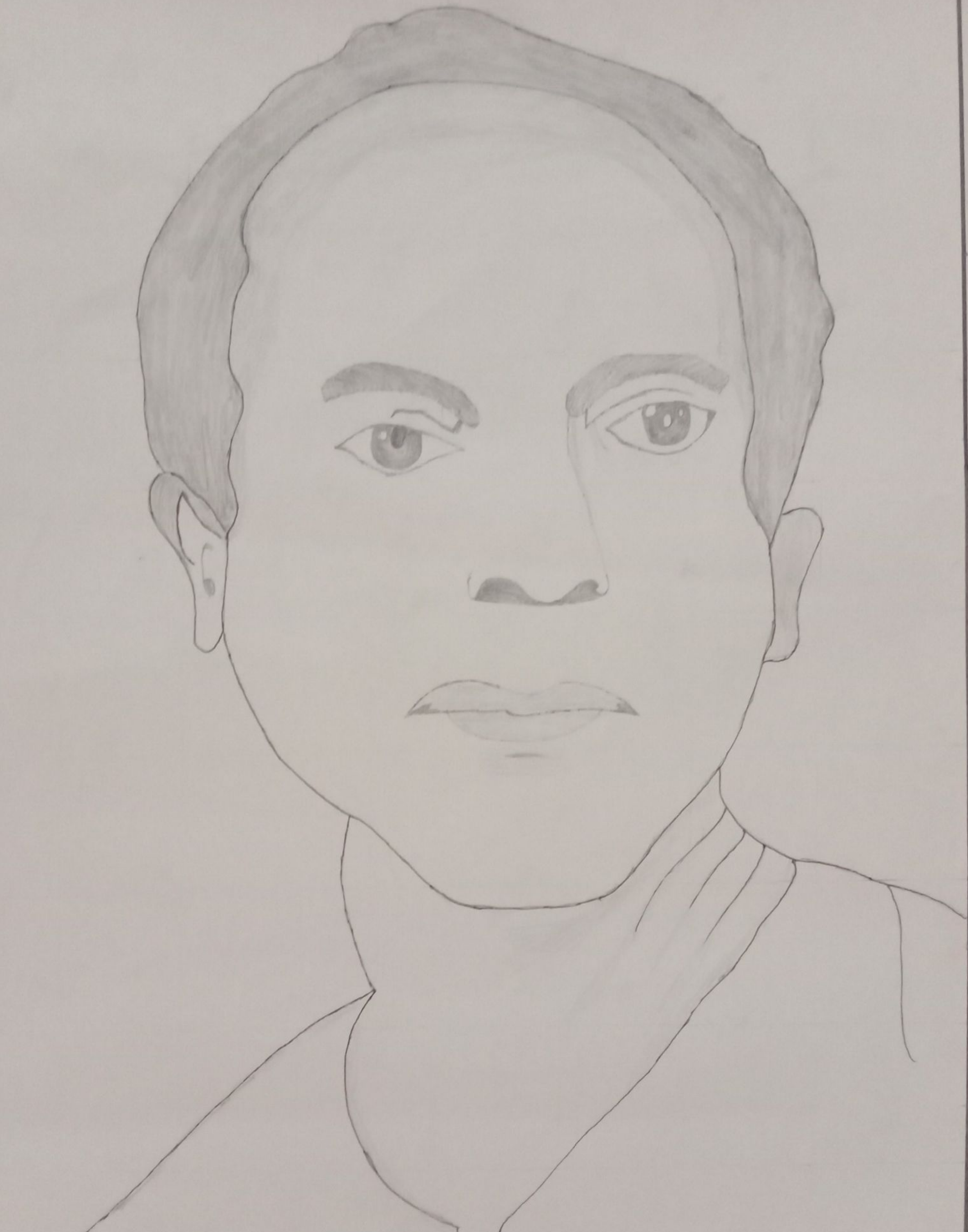

अण्णा भाऊ साठे

नाव :- श्रावणी जिनेंद्र मोहिने B.A.I

अण्णा भाऊ साठे

नाव:- कु:- पूर्वा राजेश चव्हाण.
Class:- B.A.- I.

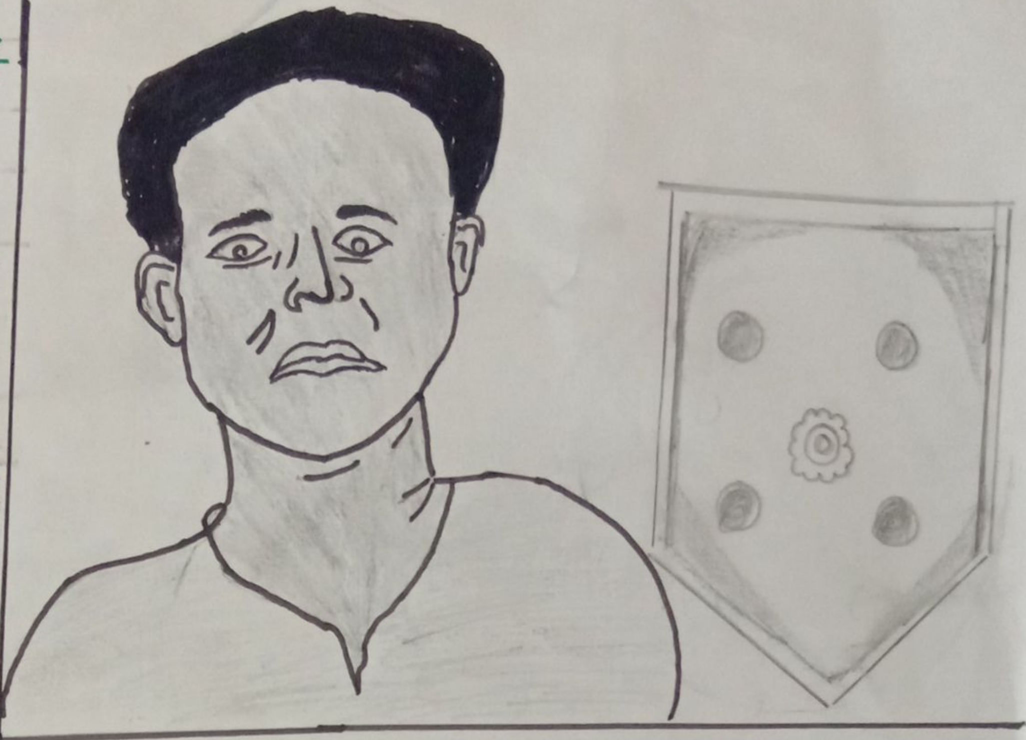

❊ तुकाराम भाऊ साठे ❊

(१ ऑगस्ट, १९२० - १८ जुलै, १९६९) हे अण्णा भाऊ साठे म्हणून ओळखले जाणारे एक मराठी समाजसुधारक, लोककवी आणि लेखक होते. साठे हे मांग (अस्पृश्य) समाजामध्ये जन्मलेले होते. त्यांचे लेखन सामाजिक आणि राजकीय पद्धत्या कृतिशीलतेवर आधारलेले होते. साठे हे मार्क्सवादी-आंबेडकरवादी प्रवृत्तीचे होते. सुरुवातीला त्यांच्यावर साम्यवादी विचारसरणीचा प्रभाव होता. दलित साहित्याचे संस्थापक म्हणून त्यांना श्रेय दिले जाते. संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीत देखील त्यांनी महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली होती.

संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ लोकमानसात रुजविण्याचे काम शाहीर अण्णा भाऊ साठे, शाहीर अमर शेख आणि शाहीर द.न. गव्हाणकर यांनी केले.

* वैयक्तिक जीवन *

अण्णा भाऊ साठेंचा जन्म १ ऑगस्ट १९२० रोजी सांगली जिल्ह्यातील वाळवा तालुक्यातील वाटेगाव या गावी झाला.

* राजकारण *

साठे पहिल्यांदा कॉ. श्रीपाद अमृत डांगे यांच्या कम्युनिस्ट विचारसरणीने प्रभावित झाले.

प्रारंभिक जीवन आणि शिक्षण

अण्णाभाऊ साठे यांची सर्वसमावेशक माहिती मराठीत (annabhau sathe information in marathi) उलगडण्याच्या आमच्या प्रवासात, आपण त्यांच्या जीवनाच्या अगदी सुरुवातीपासूनच सुरुवात केली पाहिजे, अशा विनम्र परिस्थितीत अडकून पडलो की नंतर त्यांची धारणा आणि उद्देश तयार होईल.

अण्णा भाऊ साठे यांचा जन्म 1 ऑगस्ट 1920 रोजी महाराष्ट्र, भारतातील उपेक्षित जातीतील मांग समाजातील एका कुटुंबात झाला. सोलापूर जिल्ह्यातील वाटेगाव या छोट्याशा खेड्यातील त्यांचे जीवन त्या काळात प्रचलित असलेल्या सामाजिक आणि आर्थिक संकटांचा सामना करत होते. हे अनुभव नंतर त्यांच्या साहित्यकृतींमध्ये प्रतिबिंबित होतील, जिथे त्यांनी समाजातील उपेक्षित घटकांच्या संघर्षांना आघाडीवर आणण्याचा प्रयत्न केला.

साठे यांच्यासाठी शिक्षण हा पारंपारिक प्रवास नव्हता, कारण त्यांच्या कुटुंबाच्या सामाजिक आर्थिक स्थितीमुळे त्यांना औपचारिक शालेय शिक्षण मिळाले नव्हते. तथापि, त्यांनी लहानपणापासूनच जन्मजात कुतूहल आणि ज्ञानाची तहान दर्शविली. साठे यांचे शिक्षण मुख्यत्वे स्वयं-शिकवलेले होते, जीवनानुभवांनी त्यांना जगाविषयीचे आकलन घडवले. या अनौपचारिक शिक्षणाने त्यांच्यामध्ये उत्पीडित वर्गांबद्दल खोल सहानुभूती आणि समज निर्माण केली, ज्यामुळे ते त्यांच्या पुढील आयुष्यात आवाजहीन लोकांसाठी आवाज बनले.

सामाजिक पूर्वग्रहांशी झुंजत असताना, साठे यांनी सामूहिक कृती आणि प्रतिकाराची शक्ती देखील पाहिली. त्यांनी कामगार वर्गाचे संघर्ष आणि दडपशाहीचा प्रतिकार करण्याचे त्यांचे प्रयत्न पाहिले. त्याच्या सुरुवातीच्या काळात ज्या राजकीय विचारसरणीचा त्याला पर्दाफाश झाला त्याचा त्याच्या साहित्यिक आणि कार्यकर्त्यांच्या कार्यावर खोलवर परिणाम झाला.

पुर्वा चव्हाण,
(बी. ए. १)

अण्णाभाऊ साठे यांची विविध श्रेत्रातील कामगिरी :

कादंबरी, लोकनाट्य, नाटक, पटकथा, लावणी,पोवाडे, प्रवासवर्णन अशा वेगवेगळ्या साहित्यप्रकारांतील लेखन केलेले ख्यातनाम मराठी साहित्यिक. ब्रिटिशराज्यकर्त्यांनी 'गुन्हेगार' म्हणून शिक्का मारलेल्या एका जमातीत त्यांचा जन्म झाला. त्यांच्या वडिलांचे नाव भाऊ सिधोजी साठे, तर आईचे नाव वालबाई होते. त्यांचे मूळ नाव तुकाराम. जन्मस्थळ वाटेगाव (ता.वाळवा; जि. सांगली). त्यांचे शालेय शिक्षण झालेले नव्हते; तथापि त्यांनी प्रयत्नपूर्वक अक्षरज्ञान मिळविले. १९३२ साली वडिलांसोबत ते मुंबईला आले. चरितार्थासाठी कोळसे वेचणे, फेरीवाल्यांच्या पाठीशी गाठोडे घेऊन हिंडणे, मुंबईच्या मोरबाग गिरणीत झाडूवाला म्हणून नोकरी, अशी मिळतील ती कामे त्यांनी केली. मुंबईत कामगारांचे कष्टमय, दुःखाचे जीवन त्यांनी पाहिले. त्यांचे संप, मोर्चे पाहून त्यांचा लढाऊपणाही त्यांनी अनुभवला. १९३६ मध्ये भारतीय कम्युनिस्ट पक्षाचे नेते कॉ. श्रीपाद अमृत डांगे यांच्या प्रभावाखाली आल्यावर ते कम्युनिस्ट पक्षाचे क्रियाशील कार्यकर्ते झाले.

मुंबईत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांपासून स्वातंत्र्यवीर सावरकरांपर्यंत अनेक नेत्यांची भाषणे त्यांनी ऐकली. पक्षाचे कामही ते करीत होतेच; तथापि वडिलांच्या निधनानंतर कुटुंबाची सगळी जबाबदारी अंगावर पडल्याने ते पुन्हा आपल्या गावी आले. तेथे बापू साठे या चुलतभावाच्या तमाशाच्या फडात ते काम करू लागले. पुढे १९४२ च्या चळवळीत सहभागी झाल्यामुळे ब्रिटिश सरकारने त्यांच्यावर पकडवॉरंट काढले. पोलिसांना चुकवीत ते मुंबईला आले. मुंबईत लोकशाहीर म्हणून त्यांचा लौकिक झाला. त्यावेळी अमर शेख या ख्यातनाम मराठी लोकशाहीरांबरोबर अण्णाभाऊंचेही नाव लोकशाहीर म्हणून गाजू लागले. त्यांनी लिहिलेला 'स्तालिनग्राडचा पवाडा' १९४३ साली पार्टी या मासिकात प्रसिद्ध झाला. त्यांनी १९४४ साली शाहीर अमर शेख व गव्हाणकर यांच्या मदतीने 'लाल बावटा' कलापथक स्थापन केले. 'अमळनेरचे अमर हुतात्मे' आणि 'पंजाब-दिल्लीचा दंगा' या त्यांच्या काव्यरचना १९४७ साली प्रसिद्ध झाल्या. 'पंजाब-दिल्लीचा दंगा' या

रचनेत सर्व प्रागतिक शक्तींना एकत्र येऊन शांतता प्रस्थापित करण्याचे आवाहन त्यांनी केले होते.

संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीत त्यांनी स्वतःला झोकून दिले होते. त्यांच्या शाहिरीत लावणी, पोवाडे, गीते, लोकनाटये आदींचा समावेश होता. 'महाराष्ट्राची परंपरा' (१९५०) ह्या नावाने त्यांनी या चळवळीसाठी पोवाडा लिहिला; त्याचप्रमाणे मुंबई कुणाची ? ह्या लोकनाट्याचे महाराष्ट्रभर प्रयोग केले. अकलेची गोष्ट (१९४५), देशभक्त घोटाळे (१९४६), शेटजींचे इलेक्शन (१९४६), बेकायदेशीर (१९४७), पुढारी मिळाला (१९५२), लोकमंत्र्यांचा दौरा (१९५२) ही त्यांची अन्य काही लोकनाटये. अण्णाभाऊंनी पारंपरिक तमाशाला आधुनिक लोकनाट्याचे रूप दिले.

अण्णाभाऊंच्या साहित्यात त्यांची कथा-कादंबरीची निर्मितीही ठळकपणे नजरेत भरते. जिवंत काडतूस, आबी, खुळंवाडी, बरबाद्याकंजारी (१९६०), चिरानगरची भुतं (१९७८), कृष्णाकाठच्या कथा हे त्यांचे काही कथासंग्रह; त्यांनी पस्तीस कादंबऱ्या लिहिल्या. चित्रा (१९४५) हीत्यांची पहिली कादंबरी. त्यानंतर ३४ कादंबऱ्या त्यांनी लिहिल्या. त्यांत फकिरा (१९५९, आवृ.१६– १९९५), वारणेचा वाघ (१९६८), चिखलातीलकमळ, रानगंगा, माकडीचा माळ (१९६३), वैजयंता ह्यांसारख्या कादंबऱ्यांचा समावेश होतो. त्यांच्या फकिरा ह्या कादंबरीला महाराष्ट्र शासनाचापुरस्कार मिळाला. वास्तव, आदर्श आणि स्वप्नरंजन यांचे मिश्रण त्या कादंबरीत आहे. सत्प्रवृत्तीचा, माणुसकीचा विजय हे अण्णाभाऊंच्या कादंबऱ्यांचे मुख्यसूत्र होय. त्यांच्या काही कादंबऱ्यांवर चित्रपटही निघाले : वैजयंता (१९६१, कादंबरी वैजयंता), टिळा लावते मी रक्ताचा (१९६९, कादंबरी आवडी),डोंगरची मैना (१९६९, कादंबरी माकडीचा माळ), मुरली मल्हारीरायाची (१९६९, कादंबरी चिखलातील कमळ), वारणेचा वाघ (१९७०, कादंबरीवारणेचा वाघ), अशी ही साताऱ्याची तऱ्हा (१९७४, कादंबरी अलगूज), फकिरा (कादंबरी फकिरा). या शिवायव इनामदार (१९५८), पेंग्याचं लगीन,सुलतान ही नाटकेही त्यांनी लिहिली.

उपेक्षित गुन्हेगार म्हणून कलंकित ठरवले गेलेले, दलित आणि श्रमिक यांच्या समृद्धीचे स्वप्न अण्णाभाऊ पाहात आले. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरयांच्या लढाऊ आणि विमोचक विचारांचे संस्कार त्यांच्या मनावर खोलवर झालेले होते. 'जग बदल घालुनी घाव। सांगूनि गेले मज भीमराव॥' हे त्यांचे गीतखूप गाजले. त्यांनी लिहिलेल्या लावण्यांत 'माझी मैना गावावर राहिली' आणि 'मुंबईची लावणी' या अजोड आणि अविस्मरणीय आहेत.

अतिशय तळमळीने लिहिण्याची त्यांची वृत्ती होती.'पृथ्वी शेषाच्या मस्तकावर तरली नसून ती दलितांच्या तळहातावर तरलेली आहे', असे ते म्हणत;आणि हाच त्यांच्या लेखनाचा प्रेरणा स्रोत होता. मानवी जीवनातील संघर्ष, नाटय, दुःख, दारिद्र्य त्यांच्या साहित्यातून प्रकट होते. त्यांच्या कथा-कादंबऱ्यांतून त्यांनी उभ्या केलेल्या माणसांत जबरदस्त जीवनेच्छा दिसते. त्यांच्यापासून प्रेरणा घेऊन दलित लेखकांची एक प्रतिभावान पिढी निर्माणझाली. त्यात बाबूराव बागूल, नामदेव ढसाळ, लक्ष्मण माने, यशवंत मनोहर, दया पवार, केशव मेश्राम, शरणकुमार लिंबाळे आदींचा अंतर्भाव होतो.

अण्णाभाऊंची निरीक्षणशक्ती अत्यंत सूक्ष्म आहे. त्यांच्या लेखन शैलीला मराठमोळा, रांगडा पण लोभस घाट आहे. नाट्यमयता हा ही त्यांच्या लेखनशैलीचा एक खास गुण. लवचिक भावचित्रे अंगासरशा मोडीने साकार करण्याची त्यांची लकबही स्वतंत्र आहे. लेखनावर त्यांनी जीव जडवला होता; त्यांनी ते विपुल केले.

महाराष्ट्रातील विद्यापीठांत अण्णाभाऊंवर अकरा प्रबंध सिद्ध केले गेले आहेत. पुणे विद्यापीठात त्यांच्या सन्मानार्थ 'अण्णाभाऊ साठे' अध्यासन सुरुकरण्यात आले आहे. त्यांच्या कथा-कादंबऱ्यांची केवळ भारतीयच नव्हे, तर २२ परकीय भाषांत भाषांतरे झाली आहेत.

वैष्णवी गायकवाड
(बी.ए.भाग ३)

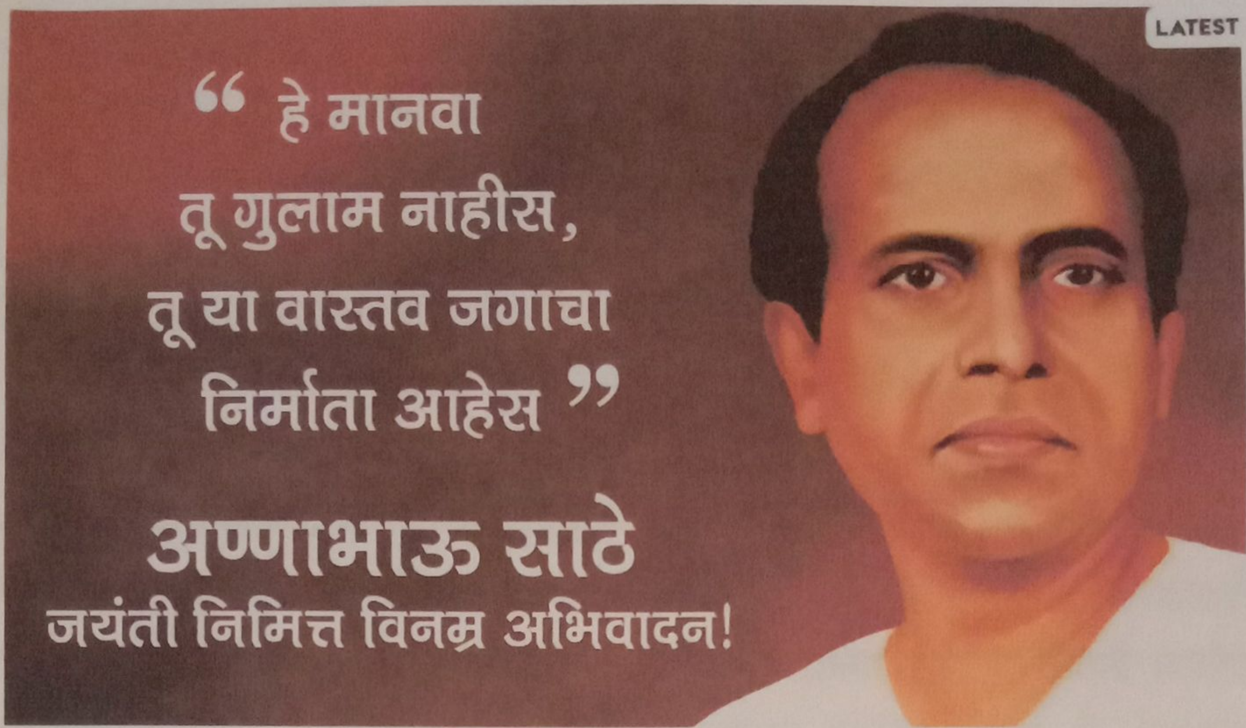

आधुनिक मराठी साहित्य विश्वाचा आढावा घेतला तर अभिजात जागतिक दर्जाच्या साहित्यिकांशी तुलना करता येतील असे लेखक हाताच्या बोटावर मोजता येतील एवढेही नाहीत. पण अण्णा भाऊ साठे व बाबूराव बागूल या दोघांचे स्थान मात्र निश्चितच वरच्या दर्जाचे आहे. कथा, कविता, कादंबरी, प्रवासवर्णने, नाटक या साऱ्या वाङ्मयीन प्रांतांत सामर्थ्याने विहार करणारे अण्णा भाऊ साठे हे महत्त्वाचे भारतीय साहित्यिक होत. अनेक कवींनी वृत्तांची आणि छंदांची निर्मिती केली आहे. त्यामध्ये कोणतेच नावीन्य नाही. परंतु एखाद्या कला व वाङ्मय प्रकाराला पूर्णपणे आशय विषयासह बदलून टाकणे आणि तरीही त्या प्रकाराची लोकप्रियता कमी होऊ न देणे हे अभूतपूर्व काम अण्णा भाऊंनी केले. स्त्रीच्या रूपसौंदर्याचे मसालेदार वर्णन, शृंगारिक हावभाव आणि अश्लील विनोद यांच्या साह्याने लोकरंजन करणाऱ्या तमाशाला अण्णा भाऊंनी चळवळीच्या हत्याराची लखलखीत धार दिली. ईशस्तवनाच्या जागी कामगार स्तवन आले आणि गणपतीच्याऐवजी मातृभूमीचा गण आला. अण्णा भाऊंनी हा केलेला बदल जनतेने स्वीकारला.

मराठी साहित्याचे विविध प्रवाह पाहिले तर त्यांना एकारलेपणाचा शाप असल्याचे दिसून येते. लेखक आपले दुःख, आपली जात, आपली मालमत्ता व जात संस्कृती यांना सोडताना दिसून येत नाहीत. जागतिक साहित्यामध्ये मॅक्सिम गॉर्की, दोस्तोव्हस्की किंवा अप्टन सिंक्लेयर यासारख्या लेखकांच्यामध्ये विविध मानवी स्तरांचा जो पट दिसून येतो तसा वर्णपट अण्णा भाऊ वगळता कोणत्याच लेखकामध्ये दिसून येत नाही. अण्णा भाऊ जातींच्या, धर्मांच्या, पक्षांच्या आणि देशांच्याही पलीकडे जाणारे लेखक आहेत. त्यांना दलित लेखक, कम्युनिस्ट लेखक, मातंग जातीचे लेखक म्हणणे हा त्यांचा अपमान आहे. ते मानववादाचे पाईक आहेत. येथे मी मानवतावाद म्हणत नाही. कारण मानवतावाद दया व कीव यांनी प्रेरित असतो. परंतु मानववाद हा सह-अनुभूतीने प्रेरित असतो. माओच्या लाँग मार्चमध्ये सामील झालेल्या जनतेचा ते गौरव करतात. स्टॅलिनग्राडच्या क्रांतिकारकांना ते डोक्यावर घेतात. त्याच वेळेला मुंबईचे कामगार, शेतकरी तसेच संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीचे कार्यकर्ते या सर्वांच्या विषयी त्यांची लेखणी सारख्याच तेजाने तळपताना दिसते. स्पेनमधील विद्रोहाची हकीकत वाचून ते स्पेनचा पवाडा लिहायला घेतात परंतु तेथे हुकूमशाही आली हे समजताच ते त्यावर लिहिणे बंद करतात. अण्णा भाऊ लोकराज्याचे पुरस्कर्ते आहेत आणि हुकूमशाहीचे विरोधक आहेत. ते केवळ लेखक नाहीत तर तत्त्वज्ञ आहेत आणि व्यवस्था परिवर्तनासाठी साहित्य ही त्यांची भूमिका आहे. म्हणून ते मिथकांना नवा अर्थ देतात आणि बदलासाठी महापुरुषांना बरोबर घेतात. ते म्हणतात, 'ही पृथ्वी शेषाच्या मस्तकावर नसून दलितांच्या तळहातावर तरलेली आहे. या दलितांचे जीवन सुखी व समृद्ध कसे होईल याची काळजी करूया.' त्यांना आपआपल्या रिंगणात कोंडणाऱ्यांनी त्यांचा महाराष्ट्राची परंपरा हा पवाडा वाचायला हवा. त्याच्या चौथ्या चौकामध्ये त्यांनी वासुदेव बळवंत फडके, महात्मा फुले, टिळक आणि आंबेडकर या साऱ्यांचे स्मरण केले आहे.

ऋतुजा पवार
(बी.ए.भाग ३)

लेखन साहित्य

अण्णा साठे यांनी मराठी भाषेत ३५ कादंबऱ्या लिहिल्या. त्यामध्ये *फकिरा*(१९५९) समाविष्ट आहे, जिला इ.स. १९६१ मध्ये राज्य उत्कृष्ट कादंबरीचा पुरस्कार मिळाला आहे. साठेंच्या लघु कथांचा संग्रह १५ आहे, ज्यामध्ये मोठ्या संख्येने बऱ्याच भारतीय भाषांमध्ये आणि २७ अ-भारतीय भाषांमध्ये भाषांतरित केल्या गेल्या आहेत. कादंबरी आणि लघुकथा यांच्याव्यतिरिक्त साठे यांनी नाटक, रशियातील भ्रमंती, १२ पटकथा आणि मराठी पोवाडा शैलीतील १० गाणी लिहिली.

साठेंच्या पोवाडा आणि लावणी यांसारख्या लोककथात्मक कथा शैलींच्या वापराने लोकांमध्ये ते लोकप्रिय बनले व त्यांचे कार्य अनेक समुदायांपर्यंत पोहोचण्यास मदत झाली. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या झुंजार लेखणीला अर्पण केलेल्या फकिरामध्ये, साठेंनी आपल्या समुदायाला पूर्ण भुखमरीपासून वाचवण्यासाठी ग्रामीण रूढिवादी प्रणाली आणि ब्रिटिश शासनाच्या विरुद्ध विद्रोह करणाऱ्या नायक फकिराला चित्रित केले.नायक आणि त्याच्या समुदायाला नंतर ब्रिटिश अधिकारी द्वारे अटक आणि छळ दिला जातो, आणि अखेरीस फकिराला फाशी देऊन ठार मारले जाते.

मुंबई मधील शहरी पर्यावरणाने त्यांच्या लिखाणावर लक्षणीय प्रभाव टाकला. त्यांनी तो डायस्टोपियन परिवाराच्या रूपात दाखवला.त्यांनी त्यांच्या "मुंबईची लावणी" आणि "मुंबईचा गिरणीकामगार" या दोन गाण्यांतून मुंबईला 'दुर्व्यवहारी, शोषणकारी, असमान और अन्यायपूर्ण' असे म्हणले आहे.

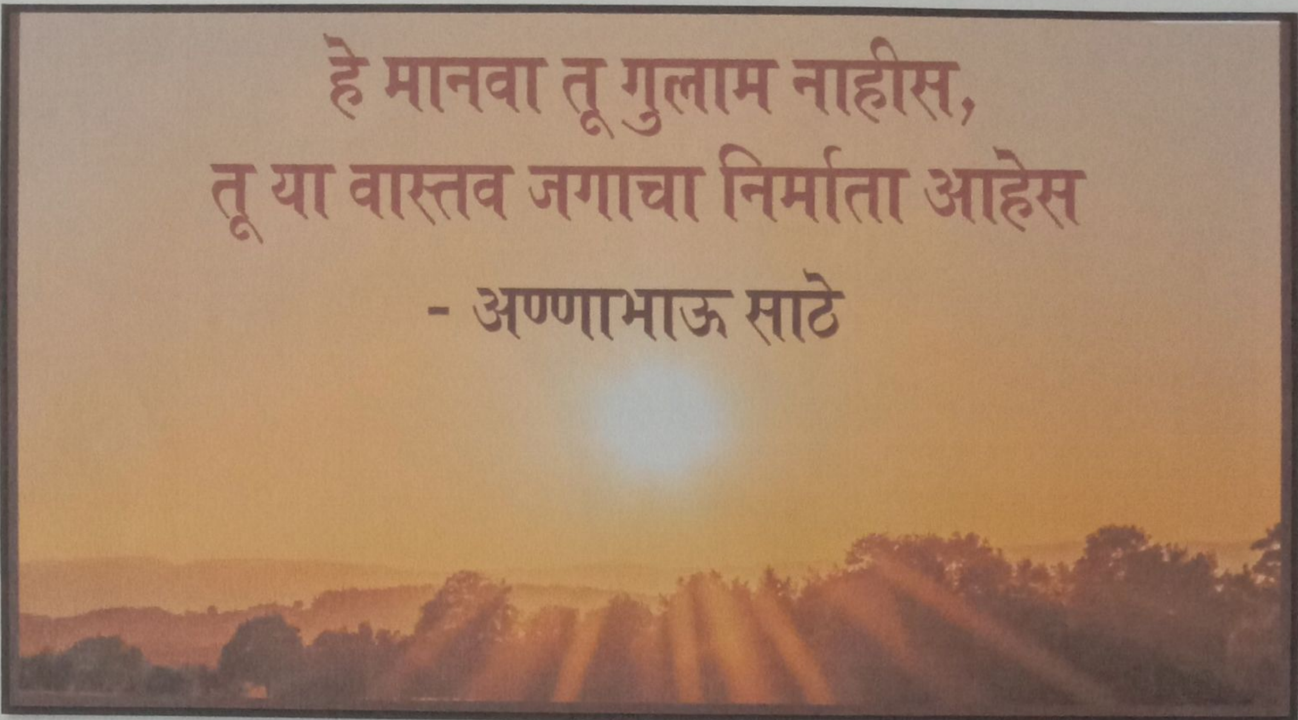

आपल्या धारदार लेखणीतून असंख्य कथा, कादंब-या, पोवाडा, लावण्या ,वग लिहिणारे साहित्यसम्राट लोकशाहीर अणणाभाऊ साठे यांची आज पुण्यतिथी. त्यांचे माहात्म्य शब्दात मांडता येणार नाही असेच आहे. आयुष्यात अतोनात हालअपेष्टा सहन केलेल्या अण्णांच्या साहित्यात कुठेही आक्रस्ताळेपणा, कुठल्याही समाजावर दोषारोप किंवा अन्याय करणाऱ्यांवर सूड उगवण्याची भाषा आढळत नाही. तमाशा ते लोकनाटय़ हे संक्रमण अण्णाभाऊंनी घडवले, कादंबरीतून लोकांच्या सुखदु:खांचे धागे विणले आणि कथांना समकालीन लोककथांचे स्वरूप दिले. तर आज अण्णाभाऊ साठे यांची 52 वी जयंती साजरी केली जाणार आहे. त्यामुळे त्यांच्या पुण्यतिथीनिमित्त त्यांचे प्रेरणादायी विचार शेअर करत एखाद्याला द्या जगण्याची आशा.

साठेंच्या पोवाडा आणि लावणी यांसारख्या लोककथात्मक कथा शैलींच्या वापराने लोकांमध्ये ते लोकप्रिय बनले व त्यांचे कार्य अनेक समुदायांपर्यंत पोहोचण्यास मदत झाली.

अंकिता संकपाळ
(बी.ए.भाग ३)

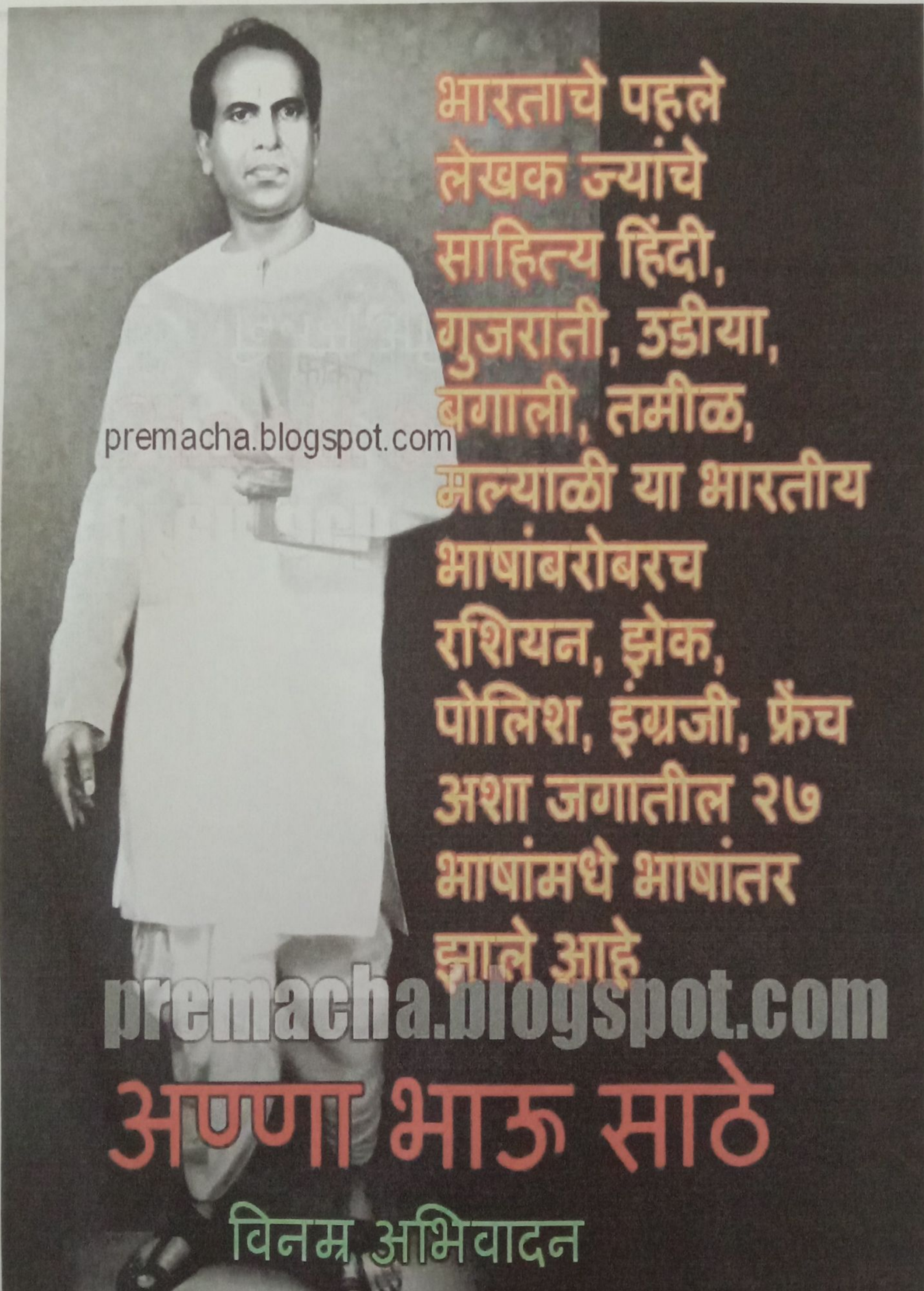
भारताचे पहले
लेखक ज्यांचे
साहित्य हिंदी,
गुजराती, उडीया,
बंगाली, तमीळ,
मल्याळी या भारतीय
भाषांबरोबरच
रशियन, झेक,
पोलिश, इंग्रजी, फ्रेंच
अशा जगातील २७
भाषांमधे भाषांतर
झाले आहे
premacha.blogspot.com
premacha.blogspot.com
अण्णा भाऊ साठे
विनम्र अभिवादन

१८ जुलै ची पहाट उजाडली
अन् हजारो नायकांना जगाच्या
पडद्यासमोर मांडणारा माझा
अण्णाभाऊ काळाच्या
पडद्याआड दडून गेला....
या वारणेच्या खोऱ्यात डरकाळी
फोडणारा वारणेचा वाघ निशब्द
झाला. सह्याद्रीसह संयुक्त
महाराष्ट्र हळहळला....
शब्दांच भांडार मुक झाले.
डफावरती थाप मारून शायरी
म्हणनारे पोवाडा गाणारे ओठ
मुके झाले....
सत्याचा शोध घेणारे डोळे मिटले
गेले. साहित्य पोरक झालं कारण
दीड दिवस शाळा शिकुन
साहित्यसम्राट झालेला, मुंबई
महाराष्ट्राला मिळवून देणारा,
जगाला मानवतेचा धडा
शिकवणारा क्रांतीचा सुर्य
साहित्याचा बादशहा, लेखणीचा
जादूगार माझ्या डॉ.अण्णाभाऊ
साठेंनी या जगाचा निरोप
घेतलेला....

सुरज साठे
सत्यशोधक डॉ.अण्णाभाऊ साठे
जन्मभूमी वाटेगाव

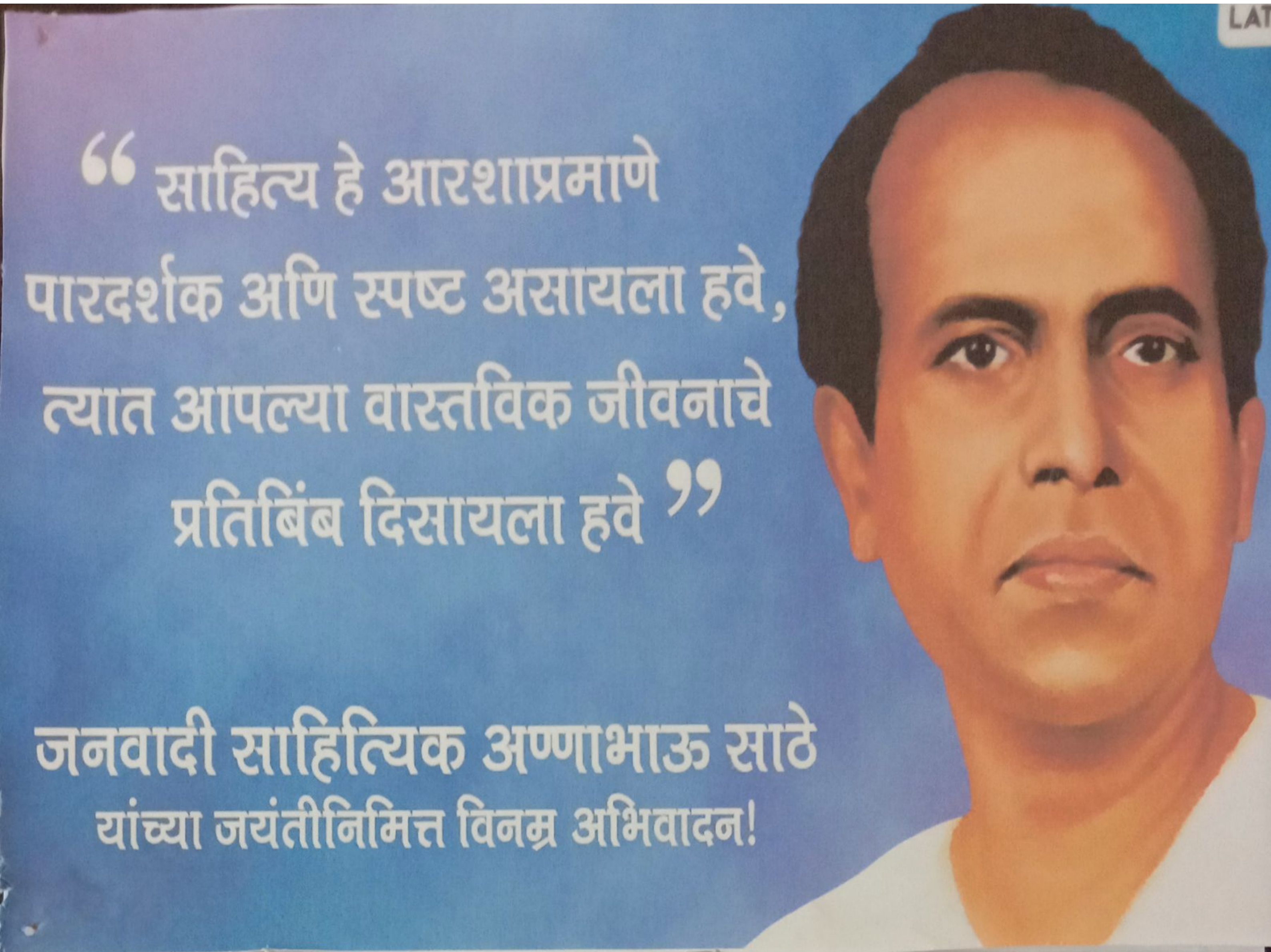
“ साहित्य हे आरशाप्रमाणे
पारदर्शक अणि स्पष्ट असायला हवे,
त्यात आपल्या वास्तविक जीवनाचे
प्रतिबिंब दिसायला हवे ”
जनवादी साहित्यिक अण्णाभाऊ साठे
यांच्या जयंतीनिमित्त विनम्र अभिवादन!

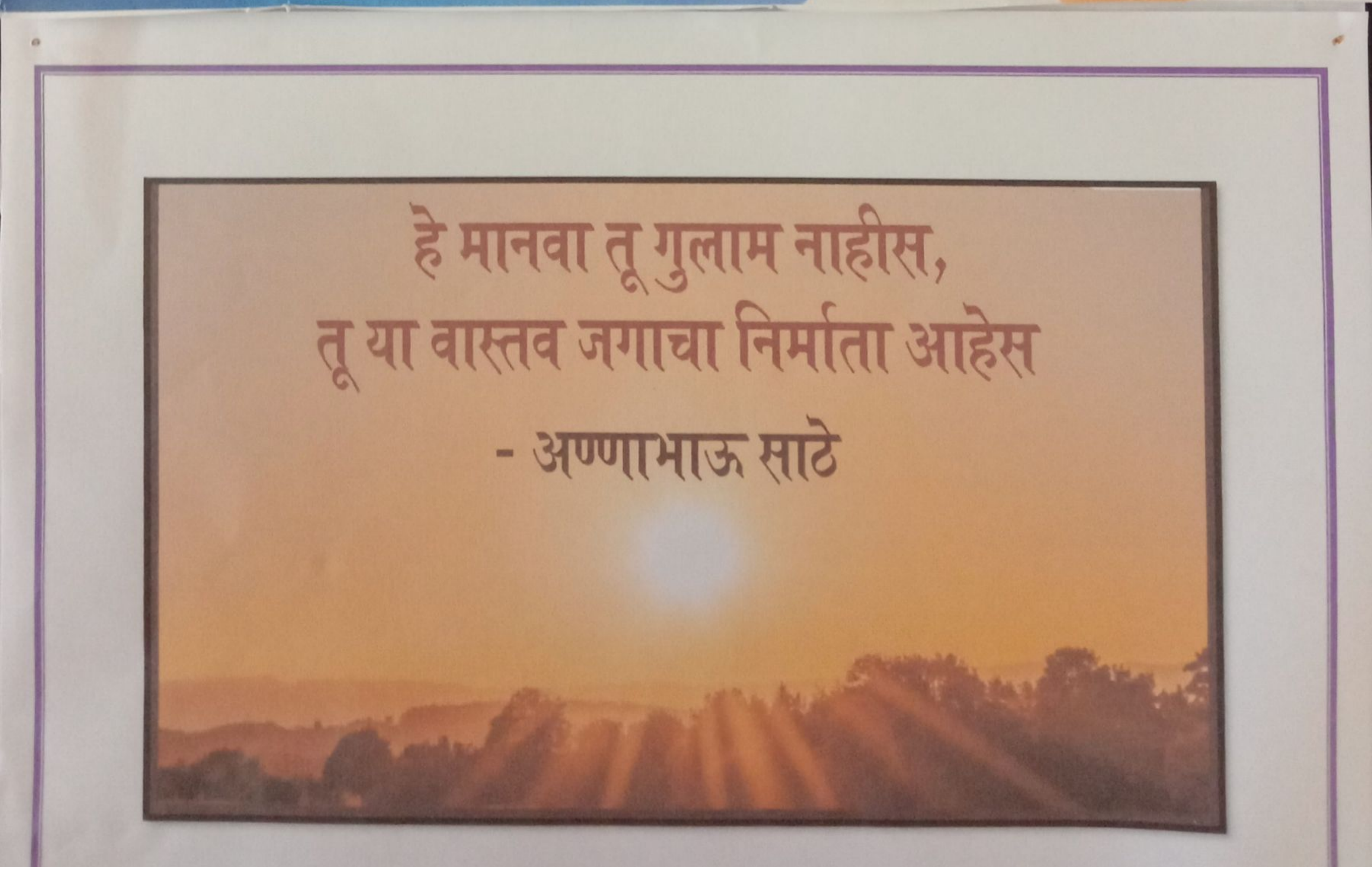
हे मानवा तू गुलाम नाहीस,
तू या वास्तव जगाचा निर्माता आहेस
- अण्णाभाऊ साठे

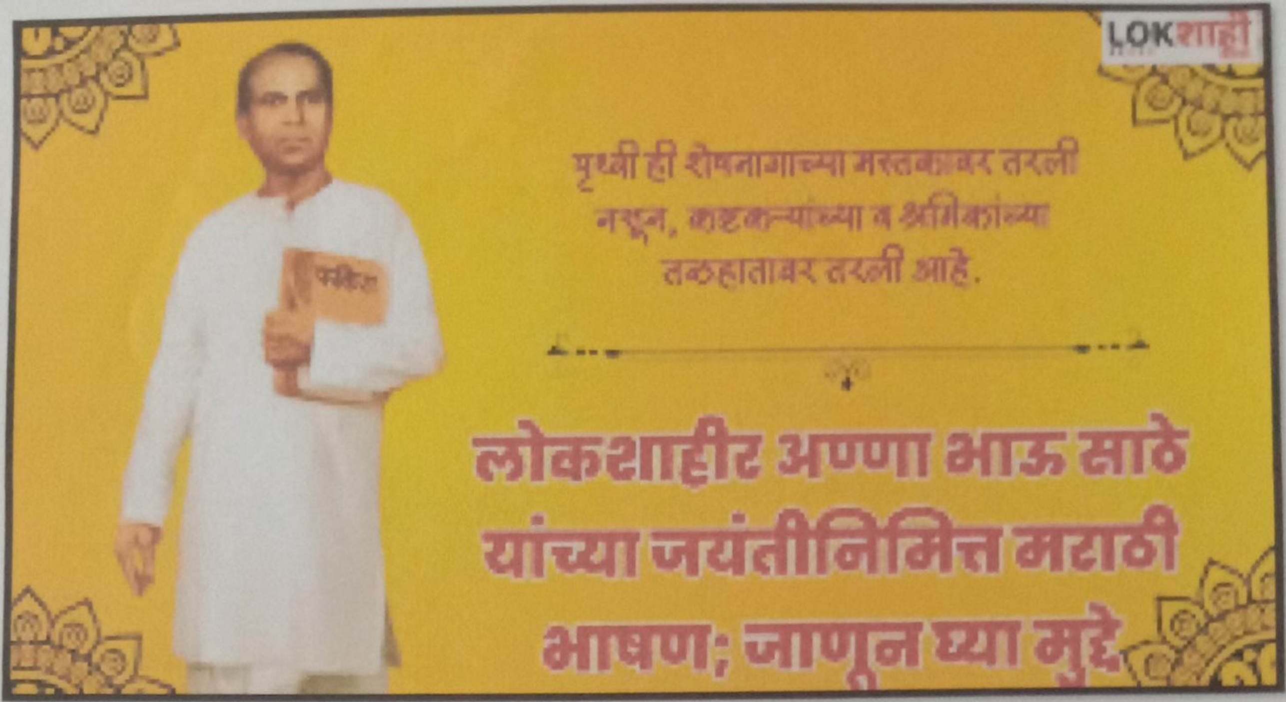
पृथ्वी ही शेषनागाच्या मस्तकावर तरली
नसून, कष्टकऱ्यांच्या व श्रमिकांच्या
तळहातावर तरली आहे.
लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे
यांच्या जयंतीनिमित्त मराठी
भाषण; जाणून घ्या मुद्दे

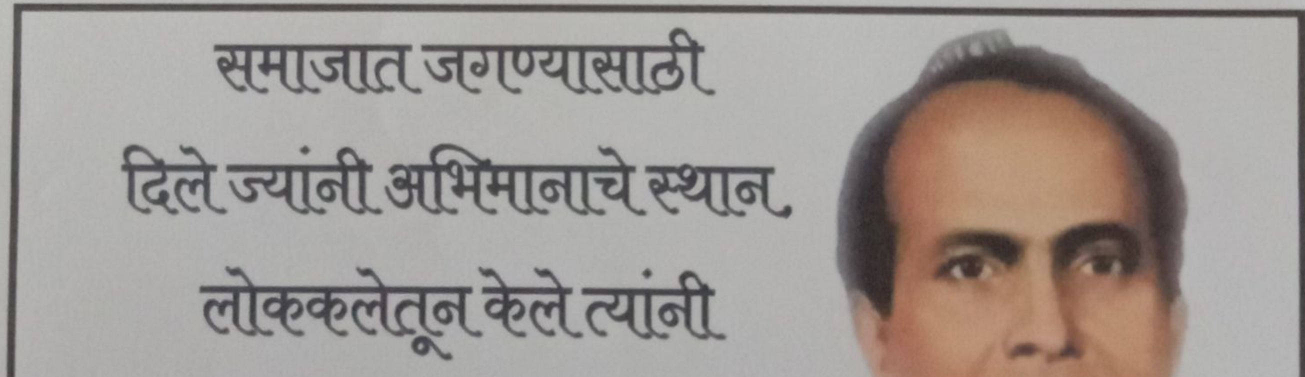
समाजात जगण्यासाठी
दिले ज्यांनी अभिमानाचे स्थान
लोककलेतून केले त्यांनी
जनमनाचे पुनर्निर्माण...
लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे
यांना जयंती दिनी ॥ विनम्र अभिवादन ॥
www.marathibhashan.com

03/08/2024 10:39

GPS Map Camera
Koregaon, Maharashtra, India
M5PG+J2V, Koregaon, Maharashtra 415501, India
Lat 17.686727°
Long 74.175004°
03/08/24 10:40 AM GMT +05:30
Google

अण्णाभाऊ साठे जयंती भित्तीपत्रक उद्घाटन प्र. प्राचार्य बाळासाहेब चव्हाण यांच्या हस्ते करण्यात आले. या उद्घाटन समारंभात भूगोल विभाग प्रमुख यादव सर, अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख निकम सर, इंग्रजी विभागातील राऊत सर, सोनटक्के सर, आणि मांढरे मॅडम तसेच विद्यार्थी उपस्थित होते.